

Sygn. akt VIII *Pa* 48/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Grzegorz Tyrka
Sędziowie:	Jolanta Łanowy-Klimek del. Anna Capik-Pater (spr.)
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2020r. w Gliwicach

sprawy z powództwa F. D.

przeciwko Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi (...) Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w K.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie za pracę, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i dodatek za pracę w godzinach nocnych

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 25 marca 2020 r. **sygn. akt** IV P 31/19

1) oddała apelację;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 145 zł (dwa tysiące sto czterdzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) sędzia del. Anna Capik-Pater (spr.) (-) sędzia Grzegorz Tyrka (-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek

Sygn. akt VIII *Pa* 48/20

UZASADNIENIE

Powód F. D. wniósł pozew przeciwko Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi (...) Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w K., w którym domagał się ustalenia istnienia stosunku pracy na czas określony, pomiędzy nim, a pozwanym w okresie od 1 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r., w pełnym wymiarze czasu pracy, istnienia stosunku pracy na czas określony od 1 stycznia do 31 grudnia 2017r., w pełnym wymiarze etatu, istnienia stosunku pracy na czas określony od 1 stycznia 2018r. do 30 września 2018r. w pełnym wymiarze czasu pracy oraz stosunku pracy na czas nieokreślony od 1 października 2018r. do 30 listopada 2018r., w pełnym wymiarze czasu pracy

ponadto zasądzenia kwoty 14.190 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Na powyższą kwotę złożyły się kwota 4798,90 zł tytułem wynagrodzenia za pracę, kwota 4807,30 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz kwota 4583,80 zł tytułem dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych. Ponadto domagał się zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając żądanie podał, że od stycznia 2016r. do listopada 2018r. był zatrudniony u pozwanego na podstawie 3 umów nazwanych umowami zlecenia, których przedmiotem było świadczenie usług opiekuńczych na terenie schroniska (...) w R., jako opiekun. Wyjaśnił, że on i jeszcze dwóch opiekunów pracowało na podstawie umowy zlecenia, a pozostali dwaj na podstawie umów o pracę. Personel placówki niezależnie od rodzaju umowy miał jednakowe obowiązki. Praca odbywała się w systemie zmianowym. Bezpośrednim przełożonym personelu był kierownik. Personel stosował się do jego poleceń. Powód podał, że obowiązany był wykonywać swoje obowiązki osobiście, w miejscu wyznaczonym przez pozwanego. Ponadto obowiązywał go grafik dyżurów. Zdarzało się jednak, że na polecenie pozwanego powód świadczył pracę poza czasem wynikającym z grafiku. Faktyczne dni pracy wynikają z zeszytów raportów, które powinny znajdować się w pozwanej placówce. Powód wskazał, że osoby zatrudnione na podstawie umów o pracę otrzymywały wynagrodzenie zgodne z kodeksem pracy, w tym dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych natomiast on otrzymywał wyłącznie wynagrodzenie przy zastosowaniu minimalnej stawki za godzinę pracy pomnożonej przez liczbę godzin przepracowanych przez niego w danym miesiącu. Podniósł, że nie otrzymywał dodatku za pracę w godzinach nocnych i wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

Pismem z 16 grudnia 2019r. powód rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 50.890,23 zł tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatku za pracę w nocy w okresie od 1 stycznia 2016r. do 30 listopada 2018r. wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w powołanym piśmie.

Pozwany Polski Czerwony Krzyż (...) Oddział Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża w K. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Na wstępie podniósł, że umowy zlecenia zawarte z powodem nie posiadają cech stosunku pracy. Opiekun świadczący usługi w schronisku dyżuruje sam i nikt nie ma nad nim bezpośredniego nadzoru. Kierownik placówki nie wydaje zleceniobiorcom poleceń. Obowiązki wykonywane przez powoda były zwykłymi obowiązkami wykonywanymi przez zleceniobiorcę. Wyjaśnił, że specyfika świadczenia usług w domu pomocy wymagała przebywania w schronisku przez określony czas i wykonywania określonych czynności mieszczących się w pojęciu usług opiekuńczych. Pozwany podniósł, że czas świadczenia usług był ustalany dowolnie przez zleceniobiorców na spotkaniach, na których zleceniobiorcy zgłaszali swoją dostępność (dyspozycyjność) oraz preferencje co do dni wolnych, w tym dłuższych przerw nie wynikających z przepisów prawa pracy. Według pozwanego powód preferował dyżury nocne ponieważ nie kolidowało to w wykonywaniu przez niego innych obowiązków (praca w kancelarii prawnej, zajęcia na uczelni). Wskazał, że powód z miesiąca na miesiąc deklarował coraz mniejszą ilość swojej dyspozycyjności. Powód nie miał płatnych urlopów, L4, czy innych płatnych przerw czy nieobecności w pracy. W ocenie pozwanego brak jest elementów stosunku pracy.

Na rozprawie w dniu 11 marca 2020r. pozwany wniósł o rozłożenie należności na 60 równych rat oraz o odstąpienie lub zmniejszenie kosztów zastępstwa procesowego załączając dokumenty potwierdzające jego złą sytuację finansową.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód zawierał z pozwanym kolejne umowy zlecenia, których przedmiotem było świadczenie usług opiekuńczych w schronisku (...) dla bezdomnych w R.. Umowy obejmowały następujące okresy: umowa zlecenia nr (...) od 11 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r., umowa zlecenia nr (...) od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017r. i umowa zlecenia nr (...) od 1 stycznia 2018r. do 31 grudnia 2018r.

Powód rozmawiał o zawarciu umowy o pracę z H. K. oraz z bezpośrednimi przełożonymi U. S. i J. C.. Nie składał w tym przedmiocie próby pisemnej.

Oprócz powoda w placówce zatrudnionych było jeszcze czterech opiekunów. Dwóch podobnie jak on pracowało na podstawie umowy zlecenia, pozostali dwaj na podstawie umowy o pracę. Niezależnie od rodzaju umowy każdy opiekun miał takie same obowiązki.

Pismem z 14 marca 2016r. powód zwrócił się do pozwanego o objęcie go dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Powód podpisywał indywidualne listy obecności.

Praca u pozwanego odbywała się w systemie zmianowym. Zmiana trwała 12 godzin. Powoda obowiązywał grafik dyżurów ustalany z miesięcznym wyprzedzeniem przez kierownika U. S. i J. C.. Powód często pracował na noc. Zdarzało się że musiał zostać w pracy dłużej czekając aż ktoś go zmieni. Ośrodek nie mógł zostać bez opieki. Czasami na polecenie przełożonych świadczył pracę w czasie nie ujętym w grafikach. Powód nie mógł wskazać zastępstwa.

Przejsie ze zmiany na zmianę było możliwe wyłącznie za zgodą kierownika. Kierownik często zgłaszał opiekunom różne informacje, wydawała telefoniczne zalecenia odnośnie wykonywanej pracy, nawet poza godzinami pracy. Polecenia kierownika były wiążące

U pozwanego obowiązywały zeszyty raportów do których opiekunowie wpisywali datę dyżuru i jakie czynności wykonali.

Łączna kwota należna powodowi tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w godzinach nocnych w okresie od 1 stycznia 2016r. do 30 listopada 2018r. wyniosła 119.533,23. Wobec wypłacenia powodowi z tytułu zawartych umów zlecenia wynagrodzenia w kwocie 68.643,00 zł do wypłaty pozostało 50.890,23 zł.

Pismem z 9 stycznia 2019r. powód wezwał pozwanego do zapłaty uzupełnienia wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej. Pozwany odmówił. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o opisane wyżej dokumenty, a nadto w oparciu o przesłuchanie powoda i zeznania świadków w zakresie w jakim były one zbieżne z wyżej opisanym materiałem dowodowym.

W zakresie wyliczenia wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej Sąd oparł się na wyliczeniach zawartych w pisemnej opinii biegłego sądowego M. K., którą uznał za miarodajną do ustalenia należnego powodowi wynagrodzenia. Biegły prawidłowo, zgodnie z zaleceniami Sądu przyjął, że powód pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Uwzględnił godziny pracy powoda wynikające z grafiku pracy i list obecności (w tym zeszytów raportów na płycie DVD k. 210) i przyjął że powoda obowiązywał czteromiesięczny okres rozliczeniowy, 8 godzinna norma dobową i 40 godzinna norma tygodniowa, a pora nocna trwała od 22 do 6 rano. Dokonując wyliczeń uwzględnił wypłacone powodowi przez stronę pozwaną wynagrodzenie z umów zlecenia wskazane w dowodach przelewów bankowych i wystawionych rachunkach przez pozwaną. Opinia nie była kwestionowana przez strony merytorycznie, jedynie przez stronę pozwaną co do zasady.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 25 marca 2020r.

1. ustalił, że powoda ze stroną pozwaną w okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 30 listopada 2018 roku łączył stosunek pracy w pełnym wymiarze czasu pracy,

2. zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 50.890,23 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i wynagrodzenia za pracę i dodatku za pracę w godzinach nocnych za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 30 listopada 2018 r. wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi w następujący sposób:

ppkt 1 - od kwoty 1.399,64 zł od dnia 11 lutego 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 2 - od kwoty 1.170,80 zł od dnia 11 marca 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 3 - od kwoty 1.214,80 zł od dnia 11 kwietnia 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 4 - od kwoty 4.208,64 zł od dnia 11 maja 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 5 - od kwoty 1.686,08 zł od dnia 11 czerwca 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 6 - od kwoty 1.075,26 zł od dnia 11 lipca 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 7 - od kwoty 1.472,58 zł od dnia 11 sierpnia 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 8 - od kwoty 1.539,60 zł od dnia 11 września 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 9 - od kwoty 1.744,00 zł od dnia 11 października 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 10 - od kwoty 1.464,70 zł od dnia 11 listopada 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 11 - od kwoty 1.913,60 zł od dnia 11 grudnia 2016 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 12 - od kwoty 1.365,06 zł od dnia 11 stycznia 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 13 - od kwoty 1.316,26 zł od dnia 11 lutego 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 14 - od kwoty 1.085,00 zł od dnia 11 marca 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 15 - od kwoty 1.174,62 zł od dnia 11 kwietnia 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 16 - od kwoty 1.565,40 zł od dnia 11 maja 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 17 - od kwoty 1.500,28zł od dnia 11 czerwca 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 18 - od kwoty 1.335,88 zł od dnia 11 lipca 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 19 - od kwoty 1.062,04 zł do dnia 11 sierpnia 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 20 - od kwoty 1.179,04 zł od dnia 11 września 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 21 - od kwoty 1.467,72 zł od dnia 11 października 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 22 - od kwoty 1.489,60 zł (jeden tysiąc czterysta osiemdziesiąt dziewięć złotych 60/100) od dnia 11 listopada 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 23 - od kwoty 1.147,00 zł od dnia 11 grudnia 2017 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 24 - od kwoty 1.609,04 zł od dnia 11 stycznia 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 25 - od kwoty 993,00 zł od dnia 11 lutego 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 26 - od kwoty 1.360,46 zł od dnia 11 marca 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 27 - od kwoty 1.549,26 zł od dnia 16 kwietnia 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 28 - od kwoty 1.215,40 zł od dnia 16 maja 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 29 - od kwoty 1.082,51 zł od dnia 16 czerwca 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 30 - od kwoty 1.458,00 zł od dnia 16 lipca 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 31 - od kwoty 1.166,68 zł do dnia 16 sierpnia 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 32 - od kwoty 1.302,16 zł od dnia 16 września 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 33 - od kwoty 1.608,82 zł od dnia 16 października 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 34 - od kwoty 1.422,28 zł od dnia 16 listopada 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

ppkt 35 - od kwoty 1.545,02 zł od dnia 16 grudnia 2018 roku do 25 marca 2020 r.;

3. rozłożył świadczenie pieniężne zasądzone w punkcie 2. wyroku na 35 (trzydzieści pięć) miesięcznych rat płatnych do dnia 10 każdego miesiąca poczynając od miesiąca następnego od tego, w którym niniejszy wyrok się uprawomocni, w wysokościach i kolejności wskazanych kolejno w punktach od 2 ppkt 1 – do 2 ppkt 35 wyroku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie nie uiszczenia poszczególnych rat w terminie i z tym zastrzeżeniem, że w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat cała kwota staje się natychmiast wymagalna;

4. zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.880,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

5. odstąpił od obciążania strony pozwanej kosztami sądowymi,

6. zarządził zwrot powodowi opłaty od pozwu w kwocie 2.545,00 zł zaksięgowanej pod pozycją 500055720512.

W części zważeniowej Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności zaakcentował istnienie interesu prawnego powoda w domaganiu się ustalenia istnienia pomiędzy nim a pozwanym stosunku pracy powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2001r. stwierdzający, iż możliwość dochodzenia bieżących świadczeń należnych pracownikowi z tytułu zatrudnienia nie wyłącza istnienia interesu prawnego w ustaleniu nawiązania stosunku pracy (I PKN 368/00 OSNP 2003/3/67).

Następnie przytaczając treść art. 189 k.p.c. Sąd wywiódł, że z powołanego przepisu nie wynika żadne ograniczenie w wytaczaniu powództwa o ustalenie stosunku prawnego, poza interesem prawnym powoda w żądaniu tego rodzaju. W szczególności decydujące w tym zakresie powinny być właściwości stosunku prawnego. Swoistość stosunku pracy polega na tym, że jego byt stanowi przesłankę powstania innych stosunków prawnych (i to ex lege, jak np. stosunku ubezpieczenia społecznego). Świadczenia wynikające ze stosunku pracy nie obejmują ogółu świadczeń przysługujących pracownikowi z tytułu zatrudnienia (np. należnych ze stosunków prawnych związanych ze stosunkiem pracy). Ustalenie istnienia stosunku pracy warunkuje prawo do niektórych bieżących i przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, a także rzutuje, poprzez konstrukcję stażu ubezpieczenia, na ich wysokość. Może mieć znaczenie dla uzależnionych od okresu zatrudnienia przyszłych świadczeń - prawa do nich lub ich wymiaru - z kolejnych stosunków pracy (np. dodatku stażowego czy nagrody jubileuszowej).

Podkreślił Sąd I instancji, że o wyborze rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia decydują zainteresowane strony (art. 353¹ k.c. w związku z art. 300 k.p.), kierując się nie tyle przesłanką przedmiotu zobowiązania, ile sposobu jego realizacji (por. wyrok SN z 13 kwietnia 2000 r., I PKN 594/99, OSNAPiUS 2001 nr 21, poz. 637). Decydujące jednak znaczenie należy przypisać woli stron i zamiarowi ukształtowania określony sposób treści łączącego je stosunku prawnego, zamiarowi towarzyszącemu zawarciu i kontynuowaniu stosunku umownego.

Dalej powołał się Sąd I instancji na art. 65 §2 k.c. i orzeczenie Sądu Najwyższego dnia 7 marca 2006 roku, I PK 146/05/ oraz art. 353¹ k.c. Następnie przytoczył Sąd Rejonowy definicje i cechy z jednej strony umowy o pracę, z drugiej umowy zlecenia.

Konkludował Sąd Rejonowy, że zawarcie umów zlecenia pomiędzy powodem a pozwanym i świadomość, że podpisywane umowy nazwane zostały umowami zlecenia nie przesadzają ich cywilnoprawnego charakteru w sytuacji, gdy wykazują one w przeważającym stopniu cechy stosunku pracy. Jeśli bowiem zawarta przez strony umowa zawiera

cechy (elementy) umowy o pracę oraz umowy cywilnej, to dla oceny uzgodnionego przez jej strony rodzaju stosunku prawnego decydujące jest ustalenie, które z tych cech mają charakter przeważający. W świetle art. 22 § 11 k.p. oceny charakteru umowy należy dokonywać nie tylko na podstawie przyjętych przez jej strony postanowień, które mogą mieć na celu stworzenie pozoru innej umowy, lecz także na podstawie faktycznych warunków jej wykonywania. (wyrok SN z 5 maja 2010r. I PK 8/10)

W ocenie Sądu Rejonowego z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że cele jakie chciały osiągnąć strony niniejszego postępowania zawierając ze sobą umowy były charakterystyczne raczej dla stosunku pracy niż stosunku cywilnoprawnego. Powód chciał podpisać umowę o pracę, gdyż potrzebował stabilnego źródła dochodów, a zajęcia na aplikacji adwokackiej nie kolidowałyby z godzinami pracy u pozwanego. Dodatkowo wskazać należy, że powód zwracał się co jakiś czas o zawarcie umowy o pracę.

W łączącym powoda z pozwanym stosunku prawnym występował wyraźny element podporządkowania. Cecha ta (podporządkowanie typu pracowniczego) ma charakter podstawowy, konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy (por. wyrok SN z 20 marca 1965r., III PU 28/64). Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści stosunku prawnego, z reguły wskazuje się na takie elementy, jak określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywanie list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa, co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność pracownika. Z okoliczności faktycznych sprawy wynikało, że powód świadczył pracę pod kierownictwem J. C. oraz U. S. i wykonywał ich polecenia odnośnie pracy opiekuna. Podkreślić trzeba, że miejsce i czas świadczenia pracy nie były swobodnie wybierane przez powoda, bowiem zostały mu wskazane przez pracownika pozwanej. Powód pracował w godzinach wynikających z grafików tworzonych przez J. C. i U. S.. Pracował na stanowisku zorganizowanym i wyposażonym przez pozwaną. Podpisywał listy obecności. Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwu, że powód sam decydował, kiedy ma przyjść do pracy. Twierdzenia te stały bowiem w sprzeczności z pozostałym zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, zwłaszcza z zeznaniami świadków dotyczącymi sporządzania grafiku i jego przestrzegania.

Powód nie mógł samowolnie powierzyć wykonania swoich zadań innej osobie. Niemożliwa była sytuacja, by powoda, zastąpiła osoba trzecia, nie związana z pozwanym. Dodatkowo powód świadczył pracę w zespole pracowniczym i jego praca miała charakter zespołowy, skoooperowany, a do tego zmianowy.

Stosunek prawny łączący powoda z pozwanym miał charakter odpłatny. Powód co miesiąc otrzymywał wynagrodzenie.

Po analizie treści umów nazwanych przez powoda i pozwanego umowami zlecenia oraz sposobu ich wykonywania przez powoda, który niczym nie różnił się od sposobu wykonywania pracy przez innych opiekunów pracujących na podstawie umowy o pracę uwzględniając poglądy Sądu Najwyższego, według którego zasada podporządkowania kierownictwu pracodawcy, obowiązek osobistego wykonywania pracy przez pracownika, ponoszenie ryzyka gospodarczego wyłącznie przez pracodawcę i bezwzględna zasada odpłatności nadają stosunkowi prawnemu spełniającemu wymienione cechy przymiot stosunku pracy Sąd I instancji uznał, że łączący strony w okresie od 1 stycznia 2016r. do 30 listopada 2018r. stosunek prawny był stosunkiem pracy i z tej przyczyny w punkcie 1 wyroku uwzględnił żądanie powoda odnośnie ustalenia istnienia stosunku pracy pomiędzy powodem, a Polskim Czerwonym Krzyżem (...) Oddziałem Okręgowym w K., w tym okresie. Sąd nie dokonał rozbicia umowy o pracę na poszczególne okresy uznając, że byłoby to bezprzedmiotowe, zwłaszcza przy ustaleniu, że powoda z pozwanym łączyła umowa na czas nieokreślony.

Następnie powołał się Sąd na art. 94 k.p., pkt. 5 i 9a oraz fakt, że w okresie spornym powód pracując przekraczał normę dobową oraz pracował w porze nocnej i z tego tytułu należy mu się wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w porze nocnej na podstawie art. 151 kp i następnych. W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie 2 wyroku, zasądzając na rzecz powoda tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w godzinach nocnych w okresie od 1 stycznia 2016r. do 30 listopada 2018r. kwotę 50.890,23 zł wynikającą z opinii biegłego.

Odnosząc się natomiast do wniosku pozwanego o rozłożenie na raty należności powoda w oparciu o art. 320 k.p.c. rozkładając zasądzoną należność na raty Sąd I instancji miał na uwadze szczególną rolę jaką pełni strona pozwana oraz jej sytuację materialną. Pozwany jest, bowiem organizacją pożytku publicznego, która obecnie znajduje się w złej sytuacji finansowej. W ocenie Sądu nierozłożenie należności na raty i obciążenie pozwanego kosztami procesu, może doprowadzić do sytuacji, w której pozwany nie będzie w stanie wykonać swoich statutowych obowiązków. Sąd miał na uwadze, że pozwany zadeklarował, że w granicach jego możliwości finansowych leży miesięcznie kwota od 1000 do 1500 zł. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że kwoty rat są zbliżone wysokością do wysokości miesięcznego wynagrodzenia powoda. Sąd miał również na względzie interes powoda i rozłożył zasądzoną należność na 35 rat, a nie jak pierwotnie wnioskował pozwany na 60 rat. Mając na uwadze powyższe, rozłożenie należności objętej pozwem Sąd uznał za uzasadnione, biorąc również pod uwagę statutową działalność strony pozwanej oraz bilans finansowy pozwanej.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.

O kosztach zastępstwa Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc, w związku z §9 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800, ze zm.) zasadzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2880 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na zasadzie art. 102 k.p.c. w związku z art. 97 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd uznał, że należy odstąpić od obciążania pozwanego kosztami sądowymi mając na uwadze, że jest on organizacją pożytku publicznego znajdującą się w złej kondycji finansowej oraz uznając, że zachodzi w sprawie szczególnie uzasadniony wypadek umożliwiający obciążenie powoda wydatkami i kosztami sądowymi.

W związku z treścią rozstrzygnięcia zawartą w pkt 1 i 2 wyroku Sąd na podstawie art. 80 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zarządził na rzecz powoda zwrot opłaty od pozwu

Apelacje wywiódł pozwany w zakresie punktu 1, 2, 3 i 4 wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, a to:

- art. 11 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że pozwany miał wolę zawarcia umowy o pracę z powodem, podczas gdy w świetle zasady kontrydiktoryjności do zawarcia stosunku pracy wymagana jest zgodna wola stron tak co do podstawy prawnej jak i o ustalanie warunków pracy i płacy;

-art. 65 k.c. w zw. z art. 300 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na nieuwzględnieniu znaczenia woli stron przy ocenie charakteru stosunku prawnego łączącego strony, w tym m. in. kontekstu językowego umów, okoliczności złożenia oświadczenia woli, czyli tzw. kontekstu sytuacyjnego, na który składają się w szczególności dotychczasowe doświadczenia stron, ich status, przebieg negocjacji - zatem istotnym argumentem dla wykładni postanowień umowy jest też praktyka między stronami (np. sposób w jaki strony zgodnie wykonywały umowę i rozumiały jej postanowienia przed powstaniem sporu);

-art. 22 § 1, art. 22 § 1¹ k.p. i art. 22 § 1² k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, że na tle ustalonego w sprawie stanu faktycznego w stosunku prawnym łączącym strony występowało przeważające nasilenie wyznaczników prawnych charakterystycznych dla stosunku pracy, a tym samym łączący strony stosunek prawny jest stosunkiem pracy, podczas gdy brak było w szczególności elementu podporządkowania powoda, wydawania poleceń powodowi, obowiązku osobistego świadczenia, a nadto powód miał swobodę w wyborze czasu pracy;

-art. 130 § 1 k.p. w zw. z art. 129 § 1 k.p. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że powód był zatrudniony u pozwanego w pełnym wymiarze czasu pracy, podczas gdy w poszczególnych miesiącach obowiązywania umowy powód wykonywał pracę w różnym wymiarze jak również równocześnie odbywał aplikację adwokacką (brał udział w szkoleniach, praktykach, rozprawach), a więc nie zawsze powód wykonywał pracę w wymiarze odpowiadającym pełnemu wymiarowi czasu pracy;

-§ 13 Obwieszczenia Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 15 grudnia 2015r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Regulaminu odbywania aplikacji adwokackiej poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że wykonywanie pracy przez powoda było możliwe w okresie odbywania aplikacji adwokackiej bez uzyskania dodatkowych zgód;

2. naruszenie przepisów postępowania, a to:

art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego skutkujące błędnym ustaleniem, że powoda z pozwanym łączył stosunek pracy a nie umowa cywilnoprawna, na skutek przypisania zbyt wielkiej wagi zeznaniom powoda i dowodom z dokumentów w szczególności ewidencji czasu pracy, mimo że powód tak w dniu zawarcia poszczególnych umów jak i ich wykonywania miał szczególną wiedzę (profesjonalną) o różnicach pomiędzy rodzajami umów, zasadach ich realizacji i uprawnieniach wynikających z umów, i pominięcia okoliczności, że ewidencja czasu pracy jest też charakterystyczna dla umowy cywilnoprawnej a wykonywanie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w związku z aplikacją adwokacką nie było możliwe, co mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku poprzez

-oddalenie powództwa w całości,

- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów sądowych za drugą instancję I kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w obu instancjach;

ewentualnie

- uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,

-zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów sądowych za drugą instancję i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w obu instancjach.

Jednocześnie w oparciu o przepis art. 291 § 1 k.p. - pozwany poniósł zarzut przedawnienia części roszczeń powoda od rozszerzonego powództwa ponad kwotę 3.249,53 zł za okres od stycznia 2016r. do listopada 2016r. w zakresie wskazanym poniżej, tj.:

1) ponad kwotę 482,05 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za styczeń 2016r. (pkt 2 ppkt 1 wyroku);

2) ponad kwotę 209,94 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za luty 2016r. (pkt 2 ppkt 2 wyroku);

3) ponad kwotę 336,94 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za marzec 2016r. (pkt 2 ppkt 3 wyroku);

4) ponad kwotę 266,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za kwiecień 2016r. (pkt 2 ppkt 4 wyroku);

5) ponad kwotę 282,40 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za maj 2016r. (pkt 2 ppkt 5 wyroku);

- 6) ponad kwotę 189,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za czerwiec 2016r. (pkt 2 ppkt 6 wyroku);
- 7) ponad kwotę 310,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za lipiec 2016r. (pkt 2 ppkt 7 wyroku);
- 8) ponad kwotę 371,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za sierpień 2016r. (pkt 2 ppkt 8 wyroku);
- 9) ponad kwotę 306,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za wrzesień 2016r. (pkt 2 ppkt 9 wyroku);
- 10) ponad kwotę 302,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za październik 2016r. (pkt 2 ppkt 10 wyroku)
- 11) ponad kwotę 194,20 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za listopad 2016r. (pkt 2 ppkt 11 wyroku).

Apelujący nie zgodził się z przytoczonym wyrokiem Sądu i instancji podnosząc, że powód w chwili zawierania z pozwanym umowy cywilnoprawnej miał pełną świadomość tego, jakiego rodzaju umowę zawiera, a także godził się na to. Niewątpliwie nawiązanie współpracy z pozwanym było całkowicie dobrowolną decyzją powoda, którą podtrzymywał zawierając z pozwanym kolejne umowy zlecenie na tych samych warunkach. Podkreślił apelujący, że ukończenie studiów prawniczych i odbywanie aplikacji adwokackiej zwiększają świadomość co do charakteru zawieranej umowy. Wskazał, że trzy umowy zlecenia zawarte z powodem nie tylko zostały nazwane umowami zlecenia, ale również ich treść, w kształcie jaki został nadany im przez strony, noszą cechy umowy określonej w art. 734 i nast. Kodeksu cywilnego. W umowach tych brak uregulowań odnośnie prawa do wypoczynku, dodatkowej rekompensaty za pracę ponad uzgodniony wymiar czasu, nieobecności spowodowanej chorobą lub innymi przyczynami. W § 6 umów zlecenia zastrzeżono, że w sprawach nieuregulowanych umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego. Nie było zakazu wykonywania zlecenia przez osobę trzecią. Podkreślił apelujący brak stałych dni i godzin wykonywania zlecenia oraz swobodę wyboru czasu wykonywania zlecenia. Zaznaczył, że nie były wydawane polecenia, a prowadzenie grafiku wynikało z konieczności zapewnienia ciągłości świadczeń zarówno przez personel jak i zleceniobiorców (łącznie 9 osób), a nie świadczyło bynajmniej o narzucaniu przez pozwanego czasu świadczenia zlecenia. W tytułach przelewów mowa jest o umowach zlecenia, a powód podpisywał raport z realizacji zadania. Objęty był dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym co oznacza, iż zleceniobiorca sam musi zawnieść o objęcie go takim ubezpieczeniem. Wskazał, że ewidencjonowanie czasu wykonania umowy zlecenia i raporty z realizacji zlecenia były prowadzone dla celów rozliczeniowych.

Akcentował apelujący, że powód nie zwracał się o zawarcie umowy o pracę, a jego dyspozycyjność w przypadku ewentualnej umowy o pracę ograniczałoby odbywanie aplikacji adwokackiej. Zarzucał pozwany, że ustalono pełny wymiar czasu pracy powoda podczas, gdy nie wykonywał on zlecenia w dni stałe i ze stałą liczbą tych dni.

Niezależnie od powyższego, pozwany podniósł zarzut przedawnienia w zakresie kwoty 15.650,17 zł tytułem wynagrodzenia za pracę. Wskazał pozwany, że powód pierwotnie w pozwie w zakresie roszczeń obejmujących okres od 1 stycznia 2016r. do 30 listopada 2016r. domagał się zasądzenia kwot w łącznej wysokości 3.249,53 zł (833,53 zł tytułem wynagrodzenia za pracę + 1.506,00 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych + 910,00 zł tytułem dodatku za pracę w godzinach nocnych). Z kolei w modyfikacji powództwa z dnia 16 grudnia 2019r. powód rozszerzył powództwo i za okres od stycznia 2016r. do listopada 2016r. wniósł o zasądzenie kwot w łącznej wysokości 18.889,70 zł.

Powód rozszerzył powództwo pismem z dnia 16 grudnia 2019r. i wniósł o zasądzenie kwoty 50.890,23 zł wraz z odsetkami za okres od 01 stycznia 2016r. do 30 listopada 2018r., wobec czego część roszczeń powoda

od rozszerzonego powództwa, tj. ponad kwotę 3.249,53 zł za okres od stycznia 2016r. do listopada 2016r. uległo przedawnieniu w związku z upływem trzyletniego termin przedawnienia z końcem listopada 2019r.

W związku z powyższym, pozwany podniósł zarzut przedawnienia:

- ponad kwotę 482,05 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za styczeń 2016r. (pkt 2 ppkt 1 wyroku);

- ponad kwotę 209,94 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za luty 2016r. (pkt 2 ppkt 2 wyroku);

- ponad kwotę 336,94 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za marzec 2016r. (pkt 2 ppkt 3 wyroku);

- ponad kwotę 266,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za kwiecień 2016r. (pkt 2 ppkt 4 wyroku);

- ponad kwotę 282,40 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za maj 2016r. (pkt 2 ppkt 5 wyroku);

- ponad kwotę 189,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za czerwiec 2016r. (pkt 2 ppkt 6 wyroku);

- ponad kwotę 310,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za lipiec 2016r. (pkt 2 ppkt 7 wyroku);

- ponad kwotę 371,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za sierpień 2016r. (pkt 2 ppkt 8 wyroku);

- ponad kwotę 306,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za wrzesień 2016r. (pkt 2 ppkt 9 wyroku);

- ponad kwotę 302,00 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za październik 2016r. (pkt 2 ppkt 10 wyroku)

- ponad kwotę 194,20 zł wraz z odsetkami za opóźnienie - tytułem wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w godzinach nocnych za listopad 2016r. (pkt 2 ppkt 11 wyroku).

Pozwany podniósł także, iż dochodzenie przez powoda roszczenia od podmiotu pożytku publicznego (organizacji non profit), którym jest pozwany, w sytuacji, gdy wolą powoda było zawarcie umowy zlecenia, stoi w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o :

1. sprawdzenie przez Sąd na posiedzeniu niejawnym, na podstawie art. 25 § 1 w zw. z art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c., wartości przedmiotu zaskarżenia podanej przez pozwanego w apelacji i ustalenie, iż wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 50.891,00 złotych;

2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów, na o podstawie art. 381 k.p.c., z załączonych do niniejszej odpowiedzi na apelację pozwanego dokumentów, a to: zgody Adwokata T. O. (będącego patronem powoda) z dnia 12 stycznia 2017 roku na pozostawanie przez aplikanta adwokackiego F. D. w stosunku zatrudnienia w Schronisku (...) dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi w R. (ul. (...), (...)-(...) R.) w okresie odbywania szkolenia adwokackiego; zgody

Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w K. Adwokata R. K. z dnia 30 stycznia 2017 roku na wykonywanie innych zajęć poza zajęciami wynikającymi z odbywania aplikacji pod kierunkiem patrona w okresie aplikacji; na wykazanie faktu podlegającego stwierdzeniu, a to faktu uzyskania przez powoda zgody patrona oraz Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej na nawiązanie stosunku pracy w okresie odbywania aplikacji adwokackiej przez powoda;

3. rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym, na podstawie art. 374 k.p.c., jako iż przeprowadzenie sprawy nie jest konieczne, a skarżący w apelacji nie złożył wniosku o przeprowadzenie rozprawy;

4. oddalenie apelacji pozwanego jako bezzasadnej, na podstawie art. 385 k.p.c.;

5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem odwoławczym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych;

Powód wskazał art. 368 § 2 k.p.c., zgodnie z którym wartość przedmiotu zaskarżenia nie może być wyższa, niż wartość przedmiotu sporu ustalona w postępowaniu przed Sądem I instancji, chyba że powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie. W przedmiotowej sprawie powód rozszerzył powództwo, jednakże do kwoty 50.891,00 złotych. Skarżący nie mógł więc zaskarżyć wyroku ponad tą kwotę.

Powód podniósł, że iż rdzeń zarzutów pozwanego stanowi de facto kwestionowanie przez skarżącego ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji w zakresie woli stron i charakteru stosunku prawnego łączącego strony, bowiem skarżący jako źródło „niewłaściwego zastosowania” przepisu z art. 11 k.p. wskazuje „uznanie, że pozwany miał wolę zawarcia umowy z powodem”, natomiast jako źródło obrazy przepisów z art. 65 k.c. w zw. z art. 300 k.p. oraz art. art. 22 § 1, art. 22¹ § 1 k.p i art. 22 § 1²k.p wskazuje odpowiednio „nieuwzględnienie znaczenia stron przy ocenie stosunku prawnego łączącego strony” i „błędne przyjęcie, że w stosunku prawnym łączącym strony występowało przeważające nasilenie wyznaczników prawnych charakterystycznych dla stosunku pracy”.

Powód zaznaczył, że w świetle art. 22 § 1¹ k.p. oceny charakteru umowy należy dokonywać nie tylko na podstawie przyjętych przez jej strony postanowień, które mogą mieć na celu stworzenie pozoru innej umowy, lecz także na podstawie faktycznych warunków jej wykonywania. Zwrócił uwagę na zeznania Dyrektora (...) Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża, który podał, że decyzja co do zatrudnienia pracownika na umowę nazwaną umową o pracę zależała od finansów przeznaczonych na daną placówkę, w której zatrudniony miał być pracownik. Pracownicy pracowali w systemie równoważnego czasu pracy, o którym mowa w art. 135 § 1 k.p. Nieuprawnionym jest więc dyskwalifikowanie przez pozwanego istnienia stosunku pracy powoda w pełnym wymiarze czasu pracy. Zaznaczył powód, że w spornym okresie pracował na podstawie grafików sporządzanych przez pozwanego i nie miał wpływu na ilość przypisanych mu godzin. Ponadto wbrew twierdzeniom skarżącego powód posiadał zgodę - zarówno patrona, jak i Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w K. - na zatrudnienie u pozwanego. Powód załączył stosowne dokumenty w odpowiedzi na zarzut podniesiony w apelacji.

Zarzucił powód, że stanowcze twierdzenia skarżącego dotyczące braku zakazu wykonywania zlecenia przez osobę trzecią, dostosowywania godzin pracy do zajęć na aplikacji powoda w żaden sposób nie wynikają z zeznań świadków. To pozwany wyznaczał czas pracy powodowi. Z żadnego dowodu nie wynika fakt, jakoby powód dostosowywał godziny pracy do zajęć związanych z aplikacją.

Co do zarzutu przedawnienia powód podniósł, że zgłoszenie go jest sprzeczne

z zasadami współżycia społecznego i stanowi nadużycie prawa podmiotowego przez pozwanego. Powód nie dysponował przez złożeniem powództwa w niniejszej sprawie pełną dokumentacją, która została przedstawiona przez pozwanego dopiero w trakcie trwania procesu, a to regulaminem pracy i wynagradzania obowiązującym u pozwanego (regulującymi m.in. czas pracy, godziny uznane za godziny nocne) czy kartami wynagrodzeń. Nadto oczywistym jest, iż pomimo że „powód ukończył studia prawnicze” i „reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika” to ani on, ani jego pełnomocnik, nie mógł przed wszczęciem powództwa precyzyjnie określić wysokości dochodzonego roszczenia. Ponadto podniósł powód, że ani on sam, ani jego profesjonalny pełnomocnik, nie posiadają wiadomości

specjalnych w zakresie księgowości i płac, o jakiej mowa w art. 278 § 1 k.p.c., dlatego w pozwie złożony został wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości i płac.

Zdaniem powoda świetle art. 282 § 1 ust. 1 pkt 2 k.p. nie jest uzasadnione twierdzenie pozwanego, iż „skorzystanie przez pozwanego z zarzutu przedawnienia nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego”.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 50 891 złotych. Podzielając tym samym myśl wyrażoną w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2006 roku/sygnatura akt: IIPK344/05), wedle której w razie zbiegu (kumulacji) dwóch roszczeń o różnym charakterze prawnym, roszczenie o świadczenie ma zawsze pierwszeństwo przed roszczeniem o ustalenie. W razie takiego zbiegu powództw, o prawidłowym wskazaniu wartości przedmiotu sporu, a także przedmiotu zaskarżenia decyduje art. 19 § 1 k.p.c., a nie art. 23¹ k.p.c. lub suma wartości obu takich żądań (art. 21 k.p.c.). Ostatecznie zatem w przedmiotowej sprawie o wartości przedmiotu zaskarżenia nie decyduje wartość obu zgłaszanych roszczeń, ale wyłącznie wartość dochodzonego wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w godzinach nocnych.

Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie stanu faktycznego, przeprowadził właściwe postępowanie dowodowe, a następnie w prawidłowy sposób, zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego dokonał trafnej oceny zebranych dowodów i wyciągnął właściwe wnioski, które legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku. Analiza i ocena materiału dowodowego nie daje podstaw do stwierdzenia naruszenia art. 233 k.p.c.. Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku poświęcił miejsce opisowi i ocenie materiału dowodowego i w sposób szczegółowy oraz wyczerpujący przedstawił swój tok rozumowania. Z tego względu Sąd Okręgowy przyjął ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy za własne.

Wobec czynionego w apelacji zarzutu naruszenia § 13 Obwieszczenia Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 15 grudnia 2015r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Regulaminu odbywania aplikacji adwokackiej poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że wykonywanie pracy przez powoda było możliwe w okresie odbywania aplikacji adwokackiej bez uzyskania dodatkowych zgód Sąd uzupełnił materiał dowodowy ustalając, że takimi zgodami powód dysponował w oparciu o zgody Adwokata T. O. (będącego patronem powoda) z dnia 12 stycznia 2017 roku na pozostawanie przez aplikanta adwokackiego F. D. w stosunku zatrudnienia w Schronisku (...) dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi w R. (ul. (...), (...)-(...) R.) w okresie odbywania szkolenia adwokackiego i zgody Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w K. Adwokata R. K. z dnia 30 stycznia 2017 roku na wykonywanie innych zajęć poza zajęciami wynikającymi z odbywania aplikacji pod kierunkiem patrona w okresie aplikacji. Zgody te zawierają określenie „innych zadań”, nie precyzując formy prawnej, tak jak to wynika z brzmienia powołanego §13.

Sporna była w sprawie ocena charakteru łączącego strony stosunku prawnego

W art. 22§1 k.p. zawarte są najbardziej istotne elementy składające się na pojęcie stosunku pracy. Przepis ten stanowi, że przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do świadczenia pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. Istotą stosunku pracy jest więc osobiste świadczenie pracy przez pracownika na rzecz pracodawcy w warunkach podporządkowania tego pracownika pracodawcy w zakresie dotyczącym pracy podporządkowanie polega na dostosowywaniu się przez pracownika do poleceń pracodawcy w tym na świadczeniu pracy w miejscu i czasie przez pracodawcę wskazanym. Obowiązek osobistego świadczenia pracy, oznacza, że pracownik nie może powierzyć realizacji czynności jakie wynikają z umowy o pracę osobom trzecim. Przepis art. 22 k.p. nie pozbawia jednak stron swobody decydowania o treści i charakterze łączącego je stosunku prawnego – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 1998r. II UKN 488/97

W trakcie postępowania dowodowego powód wykazał każdy z wymienionych elementów.

Świadczył pracę określonego rodzaju , w określonych narzuconych godzinach pracy, nie mógł wyręczyć się pracą osoby trzeciej, która przyszlaby na dyżur w jego miejsce. Co prawda rzeczywiście w umowach zlecenia takiego zakazu nie było , jednak z postępowania dowodowego w tym zeznań świadków wynika, że sytuacji zastępstwa przez osobę trzecią spoza struktur pozwanej była niedopuszczalna. Powód wykonywał takie same czynności jak osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Z przedłożonej wiadomości SMS wynika, że pracował w ramach podporządkowania pracodawcy.

Kiedy istnieją wątpliwości na podstawie jakiej umowy świadczone są czynności bierze się pod uwagę to, elementy którego stosunku prawnego przeważają, a to wszystko przez pryzmat zgodnej woli stron.

W sprawie przeważają elementy stosunku pracy- tak wynika ze zgromadzonych dowodów. W zakresie zaś zgodnej woli stron , powód zeznał, że od samego początku nie był zadowolony z faktu, że przedłożono mu do podpisania umowę zlecenie, a nie umowę o pracę. Powód przyszedł na rozmowę o pracę , tak jak anonsowało ogłoszenie. Pytał czy umowa o pracę zostanie z nim zawarta. Takie pytanie zdawał także już w trakcie zatrudnienia. Jak obserwował u pozwanego byli zatrudnieni pracownicy , których mowa stała się z czasem umową o pracę, podczas, gdy zawarta była pierwotnie jako umowa zlecenia. W opisywanym stanie faktycznym , nie ma sytuacji nierozumienia różnic pomiędzy umowami, gdyż taki zarzut głównie stawiał apelujący tj. podkreślał, że powód wiedział co podpisuje. Oczywiście powód wiedział jakiego rodzaju umowę podpisuje, ale był też w sytuacji przymusowej. Nie może być tak, że pracodawca wykorzystując swą dominującą pozycję, zmuszając niejako potencjalnego pracownika, czy zleceniobiorcę do przyjęcia proponowanej mu formy umowy. Reasumując, nie dość, że cechy dowiedzionego stosunku prawnego łączącego strony to w przeważającej części cechy umowy o pracę, to dodatkowo, mimo podpisywanych umów zleceń i składanych rachunków, nie można zdaniem Sądu przypisać stronom zgodnej woli stron przy zawieraniu umów zlecenia.

Nie zmienia tej konkluzji fakt, że rzeczywiście praca polegająca na pełnieniu dyżurów przez okresy dwunastogodzinne była dla aplikanta adwokackiego dogodna. Powód wykazał jednak, że był w stanie pogodzić odbywanie aplikacji z pracą w pełnym wymiarze czasu pracy. Zasądzone wynagrodzenie jest konsekwencją ustalenia istnienia stosunku pracy, a z danych liczbowych wynika, jak przyjął zasadnie Sąd Rejonowy, że była to praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odnosząc się do podnoszonego przez apelującą zarzutu przedawnienia to w świetle okoliczności sprawy należy uznać, że stanowi on nadużycie prawa podmiotowego i narusza zasady współżycia społecznego. Pozwana zdawała sobie sprawę z tego, że powód wykonuje pracę za którą nie jest w pełni wynagradzany, ponieważ dysponowała wykazami przepracowanych godzin . Jednocześnie powód w pozwie prawidłowo określił ramy czasowe powództwa i nie wykroczył z żądaniem poza okres trzyletni na wytoczenie powództwa. Dodać należy, że precyzyjne wyliczenie wynagrodzenia w tym dodatku za pracę w nocy i w nadgodzinach, jest utrudnione gdy pracodawca posiada dokumentację dotyczącą czasu pracy pracowników i ich wynagrodzeń . Ponadto skoro Sąd dopuścił w tym zakresie dowód z opinii biegłego oznacza to, że wyliczenie wymagało wiadomości specjalnych.

Z przytoczonych wyżej przyczyn apelację jako bezzasadną oddalono na podstawie art. 385 k.p.c.

Stosownie do wyniku procesu orzeczono o kosztach postępowania na podstawie art. 98 k.c. w zw. z §9 ust 1 pkt. 1 i 2, §2 ust 6 w zw. z §10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Rady Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie płać za czynności adwokackie .

(-) sędzia del. Anna Capik-Pater (spr.) (-) sędzia Grzegorz Tyrka (-) sędzia Jolanta Łanowy-Klimek